บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาถึงสภาพปัญหาในการจัดเก็บภาษีในธุรกิจ การประกอบการค้าทองรู ปพรรณ พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากกฎหมายภาษีอากรเกี่ยวข้องหลายฉบับ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาบังคับ ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีกับธุรกิจ ประกอบกิจการร้านค้าทองคำรูปพรรณ อาทิเช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเฉพาะ ตลอดจนมีประกาศอธิบดีกรมสรรพา กรกำหนดรูปแบบเฉพาะของการจัดเก็บคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยกำหนดให้มีเครื่องมือเพื่อคำนวณอัตราภาษีทองคำแต่ละเส้นเพื่อรัฐ จะได้ทราบจำนวนเงินภาษีแต่ละเส้นที่ควรจะได้รับ รวมทั้ง ได้ออกประกาศ ให้มีการยกเว้นภาษีทองคำแท่งหรืออัญมณีเครื่องประดับ แต่เนื้อหาสาระของกฎหมายทั้ง มิได้แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เหตุผลอันเนื่องมา จากการขาดเอกภาพในเนื้อหาสระ แม้จะ ระบุหน้าที่ของผู้ประกอบการร้านค้าทอง คำรูปพรรณต้องปฏิบัติตาม แต่กฎหมายภาษีอากรมิได้เชื่อมโยงกันระหว่าง กันว่าเกณฑ์ร้านค้าใดต้องเสียภาษีในรูปแบบบุคคลธรรมดา ร้านค้าใดต้องเสียภาษีในรูปแบบนิติบุคคล นอกจากนั้นยังไม่ได้บัญญัติให้ร้านทองต้องในเกณฑ์ธุรกิจเฉพาะ เนื่องจากร้านค้าทองคำมี ปริมาณจำนวนมาก ตัวกฎหมายภาษีที่ไม่มีความเชื่อม โยงกัน ให้ครบทั้งระบบอันจะส่งผลให้เกิดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดทั้ง จะทำให้เข้าใจยาก สำหรับผู้ปฏิบัติจนเป็นเหตุให้รัฐสูญเสียรายได้ ที่ควรจะได้รับไปอย่างน่าเสียดาย

นอกจากนั้นในการทำธุรกิจการค้าทองคำ ยังมีความเจริญรุดหน้าไปไ กลมากตามระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากมีการทำทำธุรกรรมที่มิใช่การซื้อขายทองคำเพียงอย่ างเดียว แต่หากมีประกอบธุรกิจการรับจำนำ และมีผู้ค้าทองคำรายใหญ่ได้มีการทำธุรกรรมการซื้อขายทองคำล่วงหน้าเพื่อเก็งกำไร กรณีของการรับจำนำ ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย นั้นถือว่าเป็นรายได้หลักและเ ป็นธุรกรรมหลักในการแสวงหารายได้ของผู้ประกอบการทุกร้าน ทุกรายครอบคลุมอยู่ในทุกชุมชนจนกลายเป็นสถาบันการเงินรายย่อย ๆ ที่สามารถเรียกดอกเบี้ยจากประชากรในท้องถิ่นซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากไม่สามารถใช้บริการ กู้เงินจากสถาบันก ารเงินได้ แต่กลับไม่มีกฎหมายหลายพิเศษเข้ามาควบคุม ในส่วนกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันเป็นกฎหมายหลัก

SRU CHONBURI

ที่ใช้บังคับอยู่ ก็ไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างครอบคลุมตรงตามเนื้อหาเนื่องจากบัญญัติเอาไว้กว้าง ๆ แต่ปัจจุบันโครงสร้างทางสังคมเดิม เมื่อเวลาผ่านไประบบเศรษฐกิจในชุมชน ได้เพิ่มความซับซ้อนตามกลไกของสังคม จึงมีผลให้กฎหมายดังกล่าวมีความล้าหลัง ไม่สามารถ ใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ที่เกิดกับธุรกิจการค้าทองคำได้

อุปสรรคในส่วนของบุคลากรผู้บังคับใช้กฎหมาย จากการศึกษาพบว่าการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการค้าทอ งคำรูปพรรณ ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานเท่าที่ควรในการบังคับกฎหมายภาษี เนื่องจากมีเพียงหน้าที่จัดเก็บเท่านั้น แต่ไม่ได้ให้อำนาจในการสอบสวนเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานประกอบเพื่อดำเนินคดีกรณีมีการทำผิด นอกจากนั้นการกฎหมายยังไม่ได้บัญญัติในเรื่องรายละเอียดในการปฏิ บัติหน้าที่เอาไว้ชัดเจน บางกรณีกฎหมายภาษีได้เขียนข้อยกเว้น ซ้อนข้อยกเว้นทำให้มีการตีความยาก จึง ต้องอาศัยดุลพินิจ ของเจ้าพนักงาน ในการบังคับใช้กฎหมายมากเกินไป แม้ว่าจะไม่ ส่งผลให้เกิดความเสียหายแต่ก็สร้างความไม่แน่นอน ขาดความน่าเชื่อถือต่อองค์กรหลักที่มีหน้าที่จัดเก็บรายได้เข้ารัฐ การให้อำนาจกับเจ้าพนักงานให้ใช้ดุลยพินิจนี้จึงกลายเป็น ช่องว่างทางกฎหมายให้ผู้ที่ ไม่ต้องการเสียภาษีมากทั้งที่มีรายได้มากสามารถใช้เป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงภาษีได้ ถ้าหากมีการปฏิรูประบบกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจการค้าทอง คำรู ปพรรณใหม่ให้ชัดเจนได้ ผลตอบแ ทนที่รัฐจะได้รับนับว่ามีมูลค่ามหาศาล นอกจากนั้นประชากรในสังคม ที่อาศัยอยู่ในทุกภาคส่วนทั้งในชุมชนเมืองหรือห่างไกลจากเมืองยังจะได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึงไม่ให้ตกเป็นผู้เสียด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สมกับเจตนารมณ์หลักของการบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากนั้นจากการศึกษายังพบว่า ในการประกอบธุรกิจการค้าทองคำรู ปพรรณนั้นยังมิได้มีการคุ้มครองผู้บริโภคที่ชัดเจนเนื่องจากทองคำเป็นวัต ถุที่หลอมใหม่ได้ตลอดเวลา จึงเป็นการยากมากที่จะแยกยะว่าสินค้าสร้อยคอทองคำนั้น บางครั้งอาจจะได้มาจากการกระทำที่ผิดกฎหมายนำมาหลอมแล้วขายใหม่ผู้ บริโภคจึงยังไม่มีหลักประกันความ บริสุทธ์แท้จริงของทองคำที่ตน ได้รับมา แต่อย่างไรก็ตามในการประกอบธุรกิจนี้ เป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงตัวผู้ประกอบการเองต้องมีภาระต้นทุนในการที่ต้องรักษาความปลอดภัยให้ตนเอง รัฐในฐานะที่เป็นฝ่ายที่ต้องการภาษี จากผู้ประกอบการก็มีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาความปลอดภัยด้วย

นอกจากนั้นจากการศึกษายังพบว่า ทองคำไม่ว่าจะเป็นทองคำแท่งหรือทองคำรูปพรรณเนื่องจาก มีลักษณะพิเศษ เป็นสิ่งที่มีมูลค่าสูง ง่ายต่อการซื้อขายเปลี่ยนมือดังกล่าว ยังถูกนำมาเป็นสื่อกลาง ในการใช้เป็ นเครื่องมือในการฟอกเงิน หรือนำมาลงทุนในธุรกิจ ขนาดใหญ่เพื่อลดต้นทุนทางการเงินในการประกอบการ ทั้งในบริษัทข้ามชาติหรือนักลงทุนรายใหญ่ แต่ประมวลกฎหมาย

SRI CHONBURI

รัษฎากรของไทย ฉบับปัจจุบันกลับมิได้บัญญัติครอบคลุม เพื่อหามาตรการในการจัดเก็บภาษีรายได้ที่เพิ่มขึ้นโดยไม่มีต้นทุนรวมอยู่ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดเก็บภาษี ในส่วนของการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยการคิดส่วนภาษีจากส่วนต่างจากค่ากำเหน็จโดยให้สมาคมประกาศราคารับซื้อคืน แล้วผู้ขายก็กำหนดราคาขาย โดยให้นำส่วนต่างมาคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น แนวคว ามคิดนี้มีเจตนารมณ์ ที่ดีคือมุ่งหามายให้ รัฐได้รับรายได้จากการจำหน่ายทองคำในแต่ละเส้น แต่ตัวเครื่องมือที่รัฐใช้ในการจัดเก็บ คือประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ฉบับที่ 106 ประกอบประกาศฉบับที่ 117 นั้น ยังไม่มีความชัดเจนควรเพิ่มรายละเอียดให้ครอบคลุมถึงร้านค้าทองคำทุกร้าน มิใช่จำกัด การดำเนินการอยู่ในเฉพาะส่วนร้านค้าทองคำที่เป็นรายใหญ่เท่านั้น อกจากนั้นควรหาเครื่องมือในการจัดเก็บที่ทันสมัย รายละเอียดในกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถออกใบรับด้วยมือ หรือคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องบันทึกการเก็บเงิน กรณีการจัดเก็บด้วยมือก็ก่อให้เกิดปัญหาที่ผู้ ประกอบการไม่เขียนให้ลูกค้า ส่วนกรณีการออกด้วยคอมพิวเตอร์นั้น หรือเครื่องบันทึกการเก็บเงินนั้น การจะใช้ได้จะต้องมีซอฟ์แวร์ที่สามารถคำนวณ อัตราส่วนต่างได้ดังนั้นกรมสรรพากรควรกำหนดให้มีซอฟ์แวร์ที่กรมสรรพากรสั่งให้โปรแกรมเมอร์ที่มีความรู้ โดยการถ่ายทอดผ่านก รมสรรพากรดำเนินการเขียนโปรแกรมขึ้นมา และแจกจ่ายให้กับผู้ค้าทองคำรูปพรรณฟรี โดยการดาวน์โหลดผ่านเว็บไซค์ ของกรมสรรพากรตลอดจนควร จัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาอบรมการใช้งานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการทำรายงานภาษียื่นแบบการเสียภาษีในส่วนขอ งการประกอบการธุรกิ จการค้าทองคำรูปพรรณนั้น มีสำนักงานบัญชีหรือผู้ตรวจบัญชีที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเมืองไทยน้อยมาก รัฐควรเปิดหลักสูตรอบรมนักบัญชีให้มีความรู้ในเรื่องนี้ให้มีจำนวนมากครอบคลุมในทุกชุมชน ที่มีร้านค้าทองคำรูปพรรณตั้งอยู่ เพื่อให้หน่วยงานเอกชนเหล่านี้มีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาของประเทศ ส่วนปัญหากรณีที่ผู้ประกอบการไม่ออกใบรับให้กับลูกค้าเพราะเนื่องมาจากกลัวว่าจะต้องเสียภาษีมาก ปัญหานี้สามารถแก้ได้โดย หาวิธีการให้ผู้บริโภค ผู้ใช้บริการในการซื้อทองคำ แต่ละครั้งให้เรียกใบเสร็จจากผู้ประกอบการด้วย โดยใบเสร็จนี้ผู้ใช้บริการอาจจำมาแลกรับรางวัล ชิงโชคหรือใช้เป็นส่วนลดในการรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเมื่อสร้างพฤติกรรมเช่นนี้ให้แก่ผู้ใช้บริการทุกครั้ง จะเป็นการบังคับให้ผู้ประกอบการ ต้องออกใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายทองคำรูปพรรณ

SPU CHONBURI

2. แนวทางในการแก้ไขเรื่องการรับจำนำในร้านทองรูปพรรณ กรณีปัญหาในการคำนวณฐานภาษีที่ผู้ประกอบการมีอยู่ 2 ประเภทโดยส่วนใหญ่ยังใช้ฐานภาษีปลายปีโดยเสียตามอัตราบุคคลธรรมดา ที่มีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ทำให้ฐานภาษีที่นำมาคำนวณมีตัวเลขที่ตำรัฐจึงจัดเก็บภาษีปลายปีได้ในอัตราที่น้อย ทั้งที่ความเป็นจริงรายได้จากการประกอบกิจการร้านค้าทองคำรูปพรรณนั้น ร้านทองยังมีรายได้ แฝงจากการจำนำ อันฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยการนำทองมาเป็นหลักประกันรายได้ส่วนนี้เป็นรายได้จากดอกเบี้ย ซึ่งบางครั้งมีการเรียกดอกเบี้ย และค่าปรับ เมื่อสินค้าขาดส่ งก็นำทองคำไปจำหน่ายให้กับร้านค้าทองคำในเยาวราชในราคาที่สูง

ปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้ ควรบัญญัติให้มีกฎหมาย พิเศษเข้ามาควบคุม เพื่อกำหนดเงินส่วนนี้ให้เป็นรายได้ เพื่อนำมารวมกับฐานภาษี ปลายปีเพื่อให้เกณฑ์การคำนวณรายได้ของผู้ประกอบการร้านค้าทองคำ เป็นรายได้ที่ ตรงตามความเป็นจริง โดยอาจใช้เกณฑ์การประเมินตามขนาดของธุรกิจ ถ้ามีขนาดใหญ่หลายห้อง หลายสาขา ก็ต้องเสียภาษีมาก ส่วนผู้ประกอบการรายเล็กก็ต้องแจกแจงรายได้ส่วนที่เป็นการจำนำออกมาว่ามีรายรับเท่าไหร่ และรายได้จากการขายทองคำรูปพรรณแท้จริงแล้วมีเท่าไหร่ แล้วนำส่งรัฐตามส่วนที่มีรายได้จริง

การรับจำนำทองคำรูปพรรณในร้านค้าทองทั้งรายย่อยและรายใหญ่ จึงเป็นการรับจำนำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ .ศ.2505 ฉบับแก้ไข พ.ศ.2534 โดยปราศจากสิทธิที่จะกระทำได้ตามกฎหมายแต่เป็นธุรกรรมที่มีการกระทำกันอย่างแพร่หลาย ทั้งๆร้านค้าทอ งคำรูปพรรณ ที่มีจำนวน กว่า8,000 ร้านค้ากระจายอยู่ในทุกชุมชน ในหนึ่งวั นมีการทำธุรกรรม การรับจำนำทองมีมูลค่ามหาศาล

ดังนั้นยกร่าง บัญญัติขึ้นมาใหม่เป็นกฎหมายเฉพาะ ที่บัญญัติ ถึงขั้นตอนการรับจำนำ ในร้านค้าทองคำรูปพรรณ ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายพระราชบัญญัติโรงรับจำนำอยู่ ให้มีการรับจำนำได้โดยถูกต้องเสรี โดยต้องนำรายได้จากการทำธุรกิจนี้มาเสียภาษีอย่างถูกต้อง และกฎหมายใหม่ที่จะออกมาควบคุมนี้ ต้องบัญญัติถึงขั้นตอนในการทำธุรกรรมรับจำนำอย่างรัดกุมนี้ บัญญัติห้าม เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กำหนด รวมทั้งต้อง กำหนดราคา รับจำนำที่เป็น ธรรม กับผู้ใช้บริการเอาไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ใช้บริการซึ่งส่วนใหญ่ซึ่งล้วนเป็นประชาชน ที่ไม่สามารถทำธุรกรรมกับธนาคาร ได้เอาไว้ เนื่องจากเป็นประชาชนในระดับรากหญ้า เวลาที่ต้องใช้เงินจึงต้องมาทำธุรกรรมกับร้าน ค้าทองคำ ลักษณะนี้จะเป็นการบัญญัติกฎหมายที่คล้ายกั บกฎหมายหวยบนดิน แต่ ในเรื่องหวยบนดินนั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมเมื่อรัฐบาลบัญญัติโดยไม่กฎหมายรองรับจึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและขัดต่อศีลธรรม

SRI CHONBURI

แต่ในกรณีการบัญญัติให้นำเรื่องการรับจำนำที่ผิดกฎหมาย มาทำให้ถูกกฎหมายเป็นเรื่องที่ประชาชนและสังคมส่วนใหญ่ย่อมได้รับผลประโยชน์อย่างชัดเจน เนื่องจากประชาชนได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งธุรกิจที่ผิดกฎหมายอยู่เมื่อทำให้ถูกกฎหมายย่อมทำรัฐมีความชอบธรรม ที่จะสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่ม

3. กรณีการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ จากการที่ร้านทองมีการรับจำนำ พร ะราชบัญญัติการ รับจำนำถือว่าโ รงรับจำนำเป็นธุรกิจเฉพาะที่ต้องเสียภาษี ในอัตราเดียวกับสถาบันการเงิน และธุรกิจการประกันชีวิตคือ เสียในอัตราธุรกิจเฉพาะอัตราร้องละ 2.5 แต่ในส่วนร้านค้าทองคำกลับรับจำนำฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ได้โดยไม่ต้องเสียภาษี ในเกณฑ์ของภาษีธุรกิจเฉพาะเลย ดังนั้นจึงต้องบัญญัติข้อบังคับของเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะให้ การให้บริการการรับจำนำในร้านทองมีหน้าที่ต้อง เสียภาษีในอัตรานี้ด้วย นอกจากนั้นกรณีการทำธรุกิจโกลด์ฟิวเ จอร์ หรือการซื้อขายตราสารทองคำ ขนาดเล็กล่วงหน้าบริษัทที่จดทะเบียนละมีรายได้จากการทำธุรกรรมดังกล่าว ก็อยู่ในข่ ายที่จะต้องเสียภาษีธุรกิจ ในส่วนภาษีธุรกิจเฉพาะด้วยเช่นกัน

4. การแก้ไขในส่วนบุคลากรผู้ใช้บังคับกฎหมายภาษีอากร เนื่องจากในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายภาษีอากรนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรอบรู้เชี่ยวชาญ และเทคนิคต่าง ๆ ทางด้านกฎหมายทางการเงิน หรือทางบัญชี ดังนั้นจึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรโดยต้องมีการจัดให้มีการเรียนรู้ ความชำนาญเฉพาะทางในการเป็นที่ปรึกษากฎหมายในเรื่องภาษีในร้านทองโดยเฉพาะ ตลอดทั้งควรแก้กฎหมายให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัด เก็บภาษีดังกล่าว ให้มีฐานะเสมื อนพนักงานสอบสวน และเพิ่มความเ ชี่ยวชาญในการแสวงหาพยานหลักฐานกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายภาษีอากร รวมทั้งเพิ่มสวัสดิการในการปฏิบัติงาน ให้มีรางวัลตอบแทนอย่างคุ้มค่ากับการปฏิบัติหน้าที่

5. การคุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภคฉบับดังกล่าวนี้ ควรบั ญญัติให้ครอบคลุมถึงการ ดูแล ทั้งผู้บริโภค และผู้ประกอบการร้านค้าทองคำรูปพรรณ ให้ชัดเจน กล่าวคือ ควรกำหนดข้อบังคับให้มีองค์กรกลางในการตรวจสอบ คุณภาพข องทองคำรูปพรรณในแต่ละเส้นในลักษณะเช่นเดียวกับมาตรฐานการชั่งตวงวัด การทำธุรกรรมต่างๆในร้านค้าทองคำรูปพรรณนี้ควรได้รับการดูแลโดยกฎหมายพิเ ศษ เนื่องเป็นธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่าง กับการทำธุรกิจประเภทอื่นๆ นอกจากนั้นควร ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในแก่ผู้ประกอบการด้วย

6. กรณีการฟอกเงิน เนื่องจากในพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่3) พ.ศ.2552 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าทองคำ ที่เป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ต้องรายงาน

SRU CHONBURI

การทำธุรกรรมที่ใช้เงินเกินจำนวนที่กำหนดเพื่อป้องกันการนำทองคำไปฟอกเป็นเงินสดแล้ว แต่ในประมวลรัษฎากรซึ่งเป็นเครื่องมือทางกฎหมายอย่างหนึ่งรัฐสามารถใช้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อจัด เก็บเพื่อกลับยังมิได้บัญญัติถึงข้อกำหนดในเกณฑ์ในกรณีที่มีการลงทุนโดยทองคำแท่ง หรือการทำธุรกรรมเกินกำหนดเพื่อใช้ลุงทุนทางการค้า ให้ผู้ทำธุรกรรมดังกล่าวมีหน้าที่ต้องเสียภาษี อีกทั้งถ้าหากมีการบัญญัติเพิ่มในเรื่องนี้จะเป็นมาตรการในการป้องกันที่ควบคู่ไปกับกฎหม ายการฟอกเงินอันจะเป็นการควบคุมการผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

SPU CHONBURI